

CONFORM CU ORIGINALUL

Parlamentul României
Senat

INTERPELARE

Adresată:

Domnului Virgil-Daniel POPESCU – Ministrul Economiei, energiei și mediului de afaceri

Domnului Eduardt Cozminski– Președinte ANPC

De către: Doamna senator, Nicoleta Ramona DINU

Circumscripția electorală: nr. 14, Constanța

Grupul Parlamentar USR

Ședința Senatului din data de: 18.05.2020

Obiectul interpelării: Revenire: Măsuri pentru eliminarea abuzurilor realizate de instituțiile bancare în raport cu consumatorii

Stimate Domnule Ministru,

Stimate Domnule Președinte,

Vă readuc în atenție situația în care se află, **încă**, mulți consumatori care au “*beneficiat*” de incorecta aplicare a legii în contractele de credit semnate cu instituțiile bancare din România.

În data de 12.11.2019 am adresat o interpelare domnului ministru și domnului președinte în funcție la acel moment, pentru care am primit adresa de răspuns înregistrată cu numărul 423/16.01.2020.

Pe lângă unele aspecte legale reiterate în cadrul adresei de răspuns, se menționează că, în anul 2010, Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorilor (ANPC) a transmis Asociației Română a Băncilor o adresă privind modalitatea de implementare a OUG 50/2010 astfel încât pentru contractele în derulare în care dobânda era compusă din dobândă de referință plus o marjă fixă băncile puteau folosi o formulă a dobânzii sub forma: indice de referință aferent valutei în care a fost acordat creditul (Euribor/Libor) plus o marjă fixă compusă din marja fixă existentă în contractul inițial, valabilă la data semnării contractului și diferența dintre valoarea dobânzii de referință și valoarea indicelui de referință (Euribor/Libor) valabil la data intrării în vigoare a OUG nr. 50/2010, respectiv 21.06.2010.

Astfel, la data adoptării O.U.G nr.50/2010, pentru contractele aflate în curs de derulare, creditorii aveau obligația să asigure conformitatea contractelor cu dispozițiile respectivului act normativ. **Potrivit textului O.U.G nr.50/2010, în vigoare începând cu data 21.06.2010**, prin art. 40, se stabilește că **creditorul trebuie să poată face dovada că a depus toate diligențele**

pentru informarea consumatorului cu privire la semnarea actelor adiționale iar, în cazul modificărilor impuse prin legislație, nesemnarea de către consumator a actelor adiționale fiind considerată acceptare tacită. Introducerea în actele adiționale a **oricăror altor prevederi decât cele impuse prin legislație sunt considerate nule de drept**. Fără niciun echivoc, regulile aplicabile în contractele de credit cu dobândă variabilă sunt cele prevăzute de art. 37:

„a) dobânda va fi raportată la fluctuațiile indicilor de referință EURIBOR/ROBOR/LIBOR/rata dobânzii de referință a BNR, în funcție de valuta creditului, la care creditorul poate adăuga o anumită marjă, fixă pe toată durata derulării contractului;

b) marja dobânzii poate fi modificată doar ca urmare a modificărilor legislative care impun în mod expres acest lucru;

c) în acord cu politica comercială a fiecărei instituții de credit, prin excepție de la prevederile lit. b), valoarea marjei și valoarea indicilor de referință pot fi reduse;

d) formula după care se calculează variația dobânzii trebuie indicată în mod expres în contract, cu precizarea periodicității și/sau a condițiilor în care survine modificarea ratei dobânzii, atât în sensul majorării, cât și în cel al reducerii acesteia;

e) elementele care intră în formula de calcul al dobânzii variabile și valoarea acestora vor fi afișate pe site-urile de internet și la toate punctele de lucru ale creditorilor.”

Apoi, art. 95, alin. (2) stabilește că modificarea contractelor aflate în derulare se va face prin acte adiționale în termen de 90 de zile de la data intrării în vigoare a actului normativ respectiv.

Domnule ministru, doresc să subliniez că dispozițiile enunțate anterior sunt cele potrivit cărora era necesar să se producă modificarea contractelor aflate în derulare iar acest lucru trebuia să se realizeze prin acte adiționale încheiate, creditorii trebuind să poată face dovada că au depus toate diligențele pentru informarea consumatorului cu privire la semnarea actelor adiționale.

Legea nr. 288/2010 pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 50/2010 privind contractele de credit pentru consumatori a intrat în vigoare de la data 02 ianuarie 2011. Prin urmare, **de la data intrării în vigoare a OUG nr. 50/2010, respectiv 21.06.2010, s-a scurs termenul de 90 de zile pentru modificarea contractelor aflate în derulare prin acte adiționale**. Fapt pentru care modificările și completările aduse textului inițial al OUG nr. 50/2010 prin Legea nr. 288/2010 pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 50/2010 privind contractele de credit pentru consumatori nu pot fi luate în considerare în privința modificării contractelor aflate în derulare prin acte adiționale.

Astfel, dobânda trebuia să fie raportată la fluctuațiile indicilor de referință EURIBOR/ROBOR/LIBOR/rata dobânzii de referință a BNR, în funcție de valuta creditului, la care creditorul poate adăuga o anumită marjă, fixă pe toată durata derulării contractului iar, ceea ce este foarte important, marja dobânzii putea fi modificată doar ca urmare a modificărilor legislative care ar fi impus în mod expres acest lucru.

Deși prevederile legale erau extrem de clare, Asociația Română a Băncilor (ARB) a transmis solicitarea nr. 203/28.07.2010 către Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorilor (ANPC) pentru lămurirea modalității de implementare a OUG nr. 50/2010 privind contractele

de credit pentru consumatori. Președintele ANPC a răspuns solicitării prin adresa nr. 1048/29.07.2010 astfel:

„Pentru contractele de credit aflate în derulare, în care dobânda era compusă din dobânda de referință a băncii + o marjă fixă, suntem de acord ca noua formula de calcul să includă indicele de referință aferent valutei în care a fost acordat creditul + o marjă fixă compusă din marja fixă existentă în contractul inițial, valabilă la data semnării contractului și diferența dintre valoarea dobânzii de referință și valoarea indicelui de referință (Euribor/Libor) valabil la data intrării în vigoare a OUG nr. 50/2010, respectiv 21 iunie 2010.”

În primul rând, domnule ministru și domnule președinte, vă rog să observați că această formulă de calcul a dobânzii este nelegală. Marja dobânzii poate fi modificată doar ca urmare a modificărilor legislative care impun în mod expres acest lucru. Însă președintele ANPC, în absența unor modificări legislative exprese, consideră că, în plus față de marja existentă în contractul inițial, valabilă la data semnării contractului, se poate adăuga și diferența dintre valoarea dobânzii de referință și valoarea indicelui de referință (Euribor/Libor) valabil la data intrării în vigoare a OUG nr. 50/2010. Nu există nicio prevedere legală care să susțină această interpretare.

În al doilea rând, vă rog să observați că Hotărârea nr. 748/2007 privind organizarea și funcționarea Autorității Naționale pentru Protecția Consumatorilor, statuează prin art. 5 următoarele:

“(1) Autoritatea este condusă de un președinte, ajutat de un vicepreședinte, ale căror funcții sunt asimilate cu funcția de secretar de stat și, respectiv, subsecretar de stat, numiți prin decizie a primului-ministru.

(2) Președintele Autorității este ordonator secundar de credite.

(3) Președintele Autorității conduce întreaga activitate a acesteia și o reprezintă în raporturile cu Guvernul, cu ministerele, cu celelalte autorități ale administrației publice centrale și locale, cu instituții naționale și internaționale și cu persoane juridice și fizice române și străine. Președintele participă ca invitat la ședințele Guvernului în care se dezbate probleme din domeniul protecției consumatorilor.

(4) În exercitarea atribuțiilor sale, președintele Autorității emite ordine și instrucțiuni. Ordinele și instrucțiunile cu caracter normativ se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I, în condițiile legii.

(5) Vicepreședintele îndeplinește atribuțiile și însărcinările care îi sunt delegate de președinte prin ordin.”

Adresa nr. 1048/29.07.2010 prin care Președintele Autorității Naționale pentru Protecția Consumatorilor răspunde întrebărilor Asociației Române a Băncilor nu este un act care se încadrează în categoria ordinelor și instrucțiunilor cu caracter normativ și nici nu a fost publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, în condițiile legii.

Pe cale de consecință, exprimarea acordului pentru folosirea formulei anterior enunțate nu poate să producă efecte juridice. Cu toate acestea, din informațiile pe care le-am putut colecta prin consultarea mai multor contracte de credit aflate în derulare la data intrării în vigoare a OUG nr. 50/2010 și actelor adiționale încheiate cu acel prilej, **creditorii s-au folosit de adresa nr. 1048/29.07.2010 și „s-au acoperit” pentru a modifica în mod abuziv dobânda** calculând-o

după o nouă formulă: *indicele de referință aferent valutei în care a fost acordat creditul + marja menționată în contractul inițial + **procent fix pe toată durata contractului**, determinat prin scăderea din rata de referință internă a băncii a valorii indicelui de referință de la momentul intrării în vigoare a OUG nr. 50/2010.*

Includerea acestui procent fix pe toată durata contractului nu are temei legal și a produs venituri necuvenite creditorilor din 2010 până în prezent sau până la maturitatea creditului, păgubind consumatorii.

Având în vedere toate aspectele enunțate, domnule ministru și domnule președinte, **vă solicit să declanșați un control amplu asupra contractelor de credit aflate în derulare la data intrării în vigoare a O.U.G. nr. 50/2010 pentru care s-au încheiat acte adiționale în sensul asigurării conformității acestora cu dispozițiile respectivului act normativ.**

Domnul președinte, **vă solicit să inițiați acțiuni în instanță în urma cărora să se constate clauzele abuzive referitoare la modul de calcul al dobânzii în contractele de credit aflate în derulare la data intrării în vigoare a O.U.G. nr. 50/2010 și pentru care s-au încheiat acte adiționale în sensul asigurării conformității acestora cu dispozițiile respectivului act normativ.**

Apoi, domnule ministru, **vă solicit să inițiați elaborarea unei ordonanțe de urgență a guvernului pentru modificarea art. 12, 13 și 14 din Legea nr. 193/2000** pentru a le pune în acord cu deciziile CCR și a permite instanțelor de judecată să dispună restituirea sumelor de bani percepute în mod abuziv fără acțiuni în instanță în nume propriu din partea consumatorilor pentru recuperarea sumelor percepute ca urmare a constatării existenței clauzelor abuzive în contract.

În încheiere, vă rog respectuos să îmi răspundeți punctual și la următoarele întrebări:

1. Care este poziția Guvernului și a Autorității Naționale pentru Protecția Consumatorilor față de aplicarea nelegală a prevederilor inițiale ale O.U.G. nr. 50/2010 și **cum veți sancționa abuzul în serviciu realizat de președintele Autorității Naționale pentru Protecția Consumatorilor** pentru fapta de îndeplinire defectuoasă a atribuțiilor de serviciu și favorizarea intereselor creditorilor în detrimentul consumatorilor ale căror interese ar fi trebuit să le apere din poziția oficială pe care o ocupa și, pe cale de consecință, cauzarea unor pagube foarte mari consumatorilor prin **adresa nr. 1048/29.07.2010?**

2. **La ce dată veți întreprinde acțiuni concrete** în sensul solicitărilor mele privind control amplu, acțiuni în instanță și emitere ordonanță de urgență a guvernului așa cum acestea au fost descrise mai sus?

Solicite răspuns scris.

Data
17.05.2020

Senator,
Dinu Nicoleta Ramona